

sideamus sanctuarium dei. Ipse est sonitus inanis: q̄ vt supra dictū est inimici tui sonuerūt. Sanctuarium autē dei quid intelligendū ē: nisi tēplū dei: de q̄ Ap̄ls ait: Templū em̄ dei sanctū ē qd̄ estis vos: Nā qd̄ aliud inimici: nisi pplm̄ dei possidere: id est ibiugare moliūtur: vt cadat in eoz̄ ip̄as voluntates: Sed qd̄ sequit̄? **Be me us pone illos vt rota:** Cōueniēter q̄ dē accipit: vt nō sint in eo qd̄ cogitat̄ stabiles. Verūt̄ etiā sic recte posse intelligi existimo: pone illos vt rotas: qd̄ rota ex his q̄ retrorsū sunt extollit̄: ex his q̄ an̄ sunt deiciat̄: sic sūt oēs inimici ppli dei. Nō em̄ hec optatio: s̄ p̄teratio ē. **Adiūgit etiā. Sicut stipulā an̄ faciē venti.** Faciē dicit p̄sentā. Nā q̄ faciēs est venti: cui nulla liniamēta sunt corp̄is: cū sit motus: id est q̄ si fluctus aer̄. **Donit̄ autē p̄ tēptatiōe qua leuis z̄ inania corda rapiunt.** Leuitatē porro q̄ facile cōsentit̄ ad mala: grauis sequit̄ cruciat̄. **Uñ deiceps dicit.** **Sicut ignis q̄ cōburit siluā sicut flāma cōbures mōtes.** **Ita p̄sequis illos in tēpestate tua: z̄ in ira tua turbabis eos.** Siluā dixit p̄pter sterilitatē: mōtes p̄pter elationē. Tales em̄ sunt inimici ppli dei: ianes iusticie: pleni supbia. **Ignē vō z̄ flammā dicēs:** hoc idē alio noīe repetiuit: qd̄ intelligi voluit iudicatē atq̄ punitē deū. **Qd̄ aut̄ ait: in tēpestate tua:** hoc idē p̄sequit̄ exposuit dicēs: in ira tua: z̄ qd̄ sup̄ dixit: p̄sequis eos: hoc postea: cōturbabis eos. **Admīnerim̄ sane irā dei sine affectiōe turbulēta nos debē intelligē.** **Ita q̄ppe ei⁹ d̄r: ratio iuste vindicte:** tanq̄ si lex dicat̄ irasci: qd̄ ministri eius s̄m̄ eā cōmoti vindicat̄. **Implet̄ inquit: faciēs eoz̄ ignominia: z̄ q̄ret nomē tuū dñe.** Hoc sane illis bonū z̄ optabile p̄teratur: nec p̄pharef nisi eēt in ea societate inimicorū ppli dei: etiā tales hoīes q̄bus s̄ an̄ vltimū iudiciū p̄staref: qz̄ z̄ nūc idē ip̄i sunt: et ip̄m corp⁹ est inimicorū s̄m̄ iuidētā q̄ emulant̄ pplm̄ dei. **Et nūc vbi p̄nt: z̄ sonāt: z̄ leuāt caput:** s̄ p̄ticulatim nō vniuersalit̄: sic in fine seculi: nouissimo imminēte iudicio: tñ ip̄m corp⁹ est: z̄ in his q̄ inde credituri sūt: atq̄ in corp⁹ aliud trāsituri. **Horū em̄ faciēs salubrit̄ implet̄ ignominia:** vt q̄rāt nomē dñi: z̄ in illis q̄ vsq̄ infīnē in eadē malicia p̄seuerāt: q̄ ponunt̄ vt stipulā an̄ faciē vēti: z̄ silue mōtib⁹q̄ infructuosiss̄ silēs cōburūtur. **Ad q̄s denuo reuertit̄ dicēs. Eru-**

bescāt z̄ turbent̄ in seculū seculi: Nō em̄ in seculū seculi turbant̄ q̄ q̄rūt nomē dñi: sed respiciētēs ignominia p̄ctōz̄ suoz̄ ad hoc cōturbant̄ vt q̄rāt nomē dñi: p̄ qd̄ si turbētur. **Rursusq̄ ad hos redit̄: qui in eadē societate inimicorū ad s̄ p̄fundēdi sunt ne p̄fundāt̄ in eternū: z̄ ad s̄ p̄dēdi sunt in quātū mali sūt: vt boni facti inueniant̄ in eternū.** **De his em̄ cū dixisset. Et p̄fundant̄ z̄ pereāt.** Statim subiecit.

Et cognoscāt qz̄ nomē tibi dñs: tu sol⁹ altissim⁹ in oī terra. Ad hanc cognitiōnē veniētēs sic p̄fundant̄ vt placeāt: sic peāt vt p̄maneāt. **Cognoscāt inq̄t qz̄ nomē tuū dñs: tanq̄ nec vō nec suo nomē nūcupent̄: q̄cunq̄ alij dñi noīant̄: qm̄ ferulit̄ dñant̄: z̄ vero dño cōpati nec dñi sūt: sicut dictū est: Ego sū q̄ sū: tāq̄ nō sunt ea q̄ facta sunt: si cōpant̄ ei a q̄ facta sunt.** **Qd̄ vō adiūxit: tu solus altissim⁹ in oī terra:** vel sicut alij codices h̄nt: sup̄ oēs terrā: vtiq̄ z̄ in oī seculo vel sup̄ oē seculū: s̄ hoc dicē maluit q̄ terrena supbia p̄meret̄. **Besinat̄ em̄ sup̄bire terra:** id est hō: cui dictū ē: Terra es. **Et qd̄ sup̄bit terra z̄ cinis: est cognoscit̄ dñs esse altissimū sup̄ oēm terrā: id est null⁹ hoīs cogitatōēs valere aduersus eos q̄ s̄m̄ p̄positū vocati sunt sancti: de q̄bus dicit̄: **S̄ de⁹ p̄ nobis q̄s cōtra nos:****

Explicit Trac. de ps. LXXXII.

Incipit Trac. de ps. LXXXIII.

Psalms iste p̄ torcularib⁹ in inscribit̄. **Et quātū aduertit̄ nobiscū caritas v̄ra: qz̄ vos intēssime audire aduertebant̄: nihil i ei⁹ textu dictū ē: vel de plo: vel de fiscinis: v̄ de lacu: vel de instrumētis: aut edificio torcularis: oīno nihil in eo tale audiuim⁹.** **Uñ qd̄ sibi velit titulus ei⁹ qd̄ inscribit̄ p̄ torcularib⁹: nō parua q̄stio est.** **Profecto em̄ si p̄ istuz̄ titulū aliqd̄ de talib⁹ rebus dicēt: q̄les cōmemorauit̄: crederet̄ a carnalib⁹ vere ista v̄ s̄ibilia torcularia voluisse cātare.** **Quia vō titulū ip̄osuit p̄ torcularib⁹: z̄ nil postea in omni vsu psalmi dixit: de his torcularibus notissimis oculis nr̄is: nō dubitat̄ esse alia torcularia q̄ nos hic q̄rere z̄ intelligē voluit sp̄s dei.** **Quaprop̄ qd̄ agat̄ i his visibilib⁹ torcularib⁹ recordemur: z̄ s̄ videam⁹: quēadmodū sp̄u aliter agat̄ i ecclia.** **Qua certe pendet in vitib⁹: z̄ oliua in arborib⁹.** **His em̄ duob⁹ fructib⁹ solēt torclaria p̄parari: z̄ q̄ diu p̄dēt i fructus suis: tāq̄ libero aere: p̄fruct̄: z̄ nec v̄uavinū ē: nec oliua**

Alia lra.
t et.

Alia lra.
t et.

oleū ante p̄ssurā. Sic sūt ⁊ hoīes q̄s p̄desti-
 nauit de⁹ añ seculā p̄formes fieri imaginis
 vnigeniti filij sui: q̄ p̄cipue in passiōe mag-
 nus botr⁹ expressus est. Huiusmōi ḡ homi-
 nes anteq̄ accedāt ad seruitutē dei fruunt̄
 in sc̄lo: tanq̄ deliciofa libertate: velut vne
 aut oliue pendētes. Sed qm̄ dictū est: Fi-
 lii accedēs ad seruitutē dei: sta in iusticia ⁊
 timore: ⁊ p̄para aīaz tuā ad tēptationē: ac-
 cedēs q̄sq̄ ad seruitutē dei: ad torcularia
 se venisse coḡscat. **C**ōtribulabit: p̄teretur:
 cōprimet: nō vt in hoc seculo peat: s̄ vt in
 apothecas dei defluat. **E**xurit carnaluz
 desiderioꝝ integūntis q̄si vinacijs: s̄ em̄
 ei cōtigat in desiderijs carnalib⁹: p̄p̄ter
 q̄ **A**plius dicit: **E**xuite vos veterē hominē
 ⁊ induite nouū. **H**oc totū nō fit nisi de p̄s-
 sura: p̄p̄terea torcularia noīant̄ ecclie dei
 hui⁹ ip̄is: sed in torcularibus sumuspositi
 filij chore. **S**ic em̄ additū est: p̄ torculari-
 bus **F**ilij chore. **F**ilios chore interp̄-
 tatos habem⁹ filios calui: quātuz nobis q̄
 illā linguā nouerūt p̄ ministeriū qd̄ deo de-
 buerūt interp̄tari potuerūt: ⁊ in h̄ nō diffu-
 gio magnū mysterium intueri: ⁊ adiuuāte
 dño iuenire vobiscū. **N**ō em̄ tanq̄ a filijs
 p̄tilēne oīs est irridēda caluicies: ne cum
 quisq̄ sacratā caluā irriserit: a demōijs dis-
 sipetur. **M**ā ⁊ **H**eliseus ibat: ⁊ insensati pu-
 eri clamauerūt post eū: **C**alue calue: ⁊ p̄p̄
 sacramentū implēdū p̄uersus ad dñm pe-
 tiuit: vt eos vñ de silua exeūtes comede-
 rēt. **A**rrepta est qd̄ de illoꝝ infantia in exitū
 vite de h̄ seculo. **M**ortui sunt pueri: senes
 qñq̄ morituri. **V**erumtñ sacramēti terroz
 datus ē hoībus. **H**eliseus em̄ p̄sonā cuius
 dā tñc gerebat: cui⁹ filij sumus: filij chore:
 dñi sc̄z n̄si Jesu christi. **I**ā occurrit carita-
 ti v̄se ex euāgelio q̄re calu⁹ gerebat p̄sonā
 christi: recordamini q̄ in caluarie loco cru-
 cifix⁹ est. **S**ive ḡ hoc interp̄tet filij chore: si
 cut secuti p̄ores dixim⁹: siue aliud aliquid
 qd̄ nos forsitan latet: iterim qd̄ occurrit vi-
 detis: qz plenū est sacramēto filij chore: fi-
 lij xp̄i. **M**ā ⁊ filios suos dic̄ sp̄sūs: cū ait:
Nō p̄nt filij sp̄si ieiunare: q̄s diu illis cū ē
 sp̄sūs. **C**hristianoꝝ sūt ḡ ista torcularia.
In p̄ssuris aut̄ p̄stituti ad hoc p̄terimur: vt
 amore n̄m q̄ ferebamur in ista mūdāna: se-
 cularia: tp̄alia: fluxa atq̄ pitura: passi i eis
 in hac vita tormēta: ⁊ tribulatiōes p̄ssura-
 rū: ⁊ abundantā tēptationū: incipiamus
 q̄rere illā quietē: q̄ nō est de hac vita: nec d̄
 hac terra: ⁊ sit dñs vt scriptuz est refugium

pauperi. **Q**uid est pauperi: **T**anq̄ destitū-
 to: sine ope: sine auxilio: sine aliq̄ re: de qua
 in terra p̄sumat. **T**alib⁹ em̄ paupib⁹ adest
 de⁹: qz hoīes ⁊ si abundēt pecunia in hac
 terra: respiciūt qd̄ ait **A**plius: **P**recipe di-
 uitib⁹ hui⁹ mūdi nō supbe sapere: neq̄ spa-
 re in incerto diuitiaz. **E**t p̄siderātes q̄ sit in-
 certū: vñ gaudebāt anteq̄ accederent ad
 seruitutē dei: id est añq̄ intrarēt in torcula-
 ria: vident ex ipsis diuitijs: vel h̄re se p̄ssu-
 ras cogitationū quō ea gubernentur: quō
 custodianē: vel si paululū inclinauerint cu-
 piditatē vt ea diligāt: plus eos ipleri timo-
 ribus q̄ fructib⁹. **Q**uid em̄ taz incertū: q̄
 res volubilis: **N**ec imerito ip̄a pecunia ro-
 tunda signat: qz nō stat. **T**ales ḡ ⁊ si habe-
 ant aliqd̄: paupes sunt. **Q**ui ḡ nihil horuz
 habēt ⁊ h̄re desiderāt inter reprobādos di-
 uites cōputantur. **N**ō em̄ attendit de⁹ fa-
 cultatē: sed voluntatē. **P**aupes igit̄ desti-
 tuti omni ope seculari: qz ⁊ si ea circūfluūt
 intelligūt q̄ incerta sunt: ⁊ ingemiscētes ad
 deū: nihil habētes in h̄ seculo quo delectē-
 tur: q̄ teneant̄: in abundantā tēptationū et
 p̄ssuraz tanq̄ in torcularib⁹ p̄stituti: deflu-
 unt vinū: defluūt oleū. **Q**ue sunt ista: nisi
 bona desideria: **R**estat em̄ illis desiderā-
 dus de⁹: iā nō amant terrā: amāt em̄ q̄ fecit
 celū ⁊ terrā: amāt ⁊ nondū cū eo sūt. **B**e-
 sideriū eoz differē vt crescat: crescit vt ca-
 p̄iat. **N**ō em̄ parū aliqd̄ datur⁹ est de⁹ de-
 siderātū: aut paz exercēd⁹ ē ad capacitātē
 tanti boni. **N**ō aliquid deus qd̄ fecit datu-
 rus est: sed seipm̄ q̄ fecit oīa. **A**d capiēdū
 deū exercere: qd̄ semp habitur⁹ es diu de-
 sidera. **R**eprobandi sūt in p̄plo israel qui se-
 stinauerūt assidue: affect⁹ iste resp̄nditur
 in septura festinantū. **Q**ui sunt em̄ q̄ festi-
 nāt: **Q**ui p̄uersi ad deū cū h̄ nō iuenerint
 requiē quā q̄rebāt: ⁊ gaudia q̄ p̄mittebāt:
 tanq̄ in itinē deficiētes: ⁊ longū sibi qd̄ dā
 donec h̄ seculū vel hec vita finiat: restare
 arbitrātes: ⁊ q̄rētes hic aliq̄ requiē: q̄ si ha-
 beēt falsa est: respiciūt retro ⁊ decidūt a p̄-
 posito: nec attendūt cū quāto terroze dic-
 tū est: **A**demētote vxoris Loth. **E**st qd̄ em̄
 in statuā salis versa: si nō hoīes p̄dit vt sa-
 piāt: **E**rgo exēplū illi⁹ malū: tibi sit bonuz
 si caueris. **A**demētote inq̄t vxoris Loth.
Respexit. n. retro: vñ liberata erat a sodo-
 mis: ⁊ ibi remansit vnde respexit: ip̄a in lo-
 co mansura: ⁊ trāseuntes alios cōditura.
Liberati ergo a sodomis p̄terite vite: nō re-
 spiciamus retro. **M**āz hoc festinare est: nō

attendere quod promissit deus: quia longe est: et respicere ad id quod proximum est: unde iam liberatus est. De talibus quid dicit Apollonius Petrus: Contigit illis res veri puerbij: canis reuersus ad suum vomitum. Premebat enim peccatorum conscientia peccatorum. Accepta indulgentia quasi vomuisset: et reuelatum est peccatum tuum: facta est bona conscientia ex mala conscientia. Quid rursus conuerteris ad vomitum tuum: Si canis hoc faciens horret oculis tuis: tu quid eris oculis dei. Unusquisque autem fratres carissimi de loco itineris sui: ad quem proficundo peruenit: et quem uouit deo: inde respicit retro cum ipse dimiserit (verbi gratia) Statuit castitatem conjugalem seruare: inde. n. incipit iusticia: recessit a fornicationibus: et ab illa illicita immundicia: quam se ad fornicationes conuertit retro respexit. Alii ex munere dei manus aliquid uouit: statuit nec nunquam pati: qui non daretur si duxisset uxorem: post uotum quod deo promissit: si duxerit daretur. Cum hoc faciat quod ille qui non promissit: tamen ille non damnatur: ille damnatur. Quare nisi quia iste respexit retro? Jam enim in ante erat: iste autem illuc nondum peruenit. Sic uirgo que si nubere non peccaret: sanctimonialis si nupserit christi adultera reputabitur: respexit enim retro de loco quo accesserat. Sic quibus placet relicta omni spe seculari: et omni actione terrena conferre se in societatem sanctorum: in communem illam vitam ubi non dicit aliquis aliquid proprium: sed sunt illis omnia communia: et est illis anima una et corpus unum in deum: quisquis inde recedere uoluerit: non talis habet qualis ille qui non intrauit. Ille enim nondum accessit: iste retro respexit. Quapropter carissimi quod quisque potest: uouet et reddite domino deo vestro: quod quisque poterit: nemo retro respiciat: nemo postinquis suis delectetur: nemo auertatur ab eo quod ante est: ad id quod retro est currat: donec perueniat: non enim pedibus: sed desiderio currimus. Nullus autem in hac uita peruenisse se dicat. Quis enim potest tam perfectus esse: quam Paulus? Et tamen ait: Fratres ego me non arbitror apprehendisse: unum autem que retro oblitus in ea que ante sunt extensus: secundum intentionem sequor ad palmam superne uocationis dei in christo Iesu. Videt Paulus adhuc currere: et te iam existimas peruenisse. Si ergo sentis pressuras huius mundi: etiam cum felix es intellexisti te esse in torculari. Putatis enim fratres mei in felicitate seculi metuendam esse: et felicitatem non esse metuendam. Immo ve-

ro nulla infelicitas fragit: quem felicitas nulla corrumpit. Quomodo ergo caueda uel timenda est ipsa corruptrix: ne te blandiendo seducat: ne incubas in baculum harudinis. Nam et hoc scriptum est quosdam incubere in baculum harudinis: nolite credere: fragile est in quo niteris: fragitur et interimit te. Si autem felicitate tibi iste mundus arrideat: in premissura te computa ut dicas: Tribulationem et dolorem inueni: et nomen domini inuocaui. Non dixit: inueni tribulationem: nisi quaedam que latet. Quedam enim tribulatio et dolor quosdam in hoc seculo latet: qui putant sibi bene esse cum peregrinant a domino. Quod diu enim sumus in hoc corpore inquit: peregrinamur a domino. Si a patre tuo homine peregrinaretis miser essetis: a domino peregrinatis et felices. Ergo sunt qui putant sibi bene esse. Qui autem intelligunt in quolibet circumstantia copiam et voluptatum: quis ad nutum cuncta deseruiat: quis nihil molestum irrepit: nihil aduersus terreat: tamen in malo se esse quod diu peregrinatur a domino: acutissimo oculo tribulationem et dolorem inueniunt: et nomen domini inuocauerunt. Talis est qui carat in hoc psalmo. Quis est? Corpus christi. Quis est iste? Vos si uultis: nos omnes si volumus: omnes filij chore: et omnes unus homo: quia unum christi corpus. Quod non est unus homo: qui unum caput habet. Caput omnium sanctorum christus est: corpus illi capite omnes nos sumus: et omnes in hac uita in torcularibus sumus. Si bene sapimus iam ad torcularia uenimus. Ergo in premissuris temptationum constituti: edamus hanc uocem et promittamus desiderium nostrum.

Expositio psalmi.

Quia dilecta sunt: inquit: tabernacula tua domine uirtutum: Erat in tabernaculis quibusdam: id est in torcularibus: sed desiderabat alia tabernacula: ubi nulla premissura est. In his illuc suspirabat: ab his in illa per desiderium carnale quodammodo defluebat. Et quid sequitur? **C**oncupiscit et deficit anima mea in atria domini. Pars est: concupiscit et deficit. Sed quo deficit? In atria domini. Defecit uia pressa. Sed quo defecit? In uinum et in lacum: et in apotheca requie seruanda in quiete magna. Hic desideratur: ibi capitur. hic suspirat: ibi gaudetur. hic operatur: ibi laudatur. hic gemit: ibi exaltat. Ea que dixi quasi dura: hic nemo aduersetur: nemo quasi noluit pati: metuendum est ne uia domini torcular timet: ab auium uel a feris comedat. In magna uideat tristitia esse: cum dicit. **C**oncupiscit

et deficit anima mea in atriis domini: non enim habet quod desiderat. Sed nunquid sine gaudio est? Quo gaudio? Quo ait apostolus: spe gaudentes. Ibi iam re gaudebit: modo adhuc spe: id est qui spe gaudet: quia certi sunt se accepturos: tolerant in torculari omnes pressuras. Propterea et ipse apostolus cum dixisset: spe gaudentes: quasi his loqueretur qui iam in torculari sunt: addidit statim: in tribulatione patientes. In tribulatione inquit patientes: quid deinde? In oratione tolerant. Quid est tolerant? Quia differimus. Oratis et differimus: tolerate quod differimus. Tolerate quod differit: quia cum venerit non auferet. Audisti genitum in torculari: desiderat et deficit anima mea in atriis domini: Audi vni dicit: spe gaudentes. **Cor meum et caro mea: exultauerunt in deum viuum.** Exultauerunt hic in illud. Vni exultatio nisi de spe? Quo exultauerit? In deum viuum. Quid ibi exultauerit: **Cor meum et caro mea.** Vni exultauerit. **Ma et passer: inquit: inuenit sibi domum: et turtur nidum sibi vbi ponat pupillos suos.** Quid est hoc? Duo dixerat et duo reddidit: in similitudinibus autem. Dixerat exultasse cor suum: et carnem suam: et his duobus reddidit passerem et turturam. Cor tanquam passer: caro tanquam turtur. Inuenit sibi domum passer: inuenit sibi domum cor meum. Exercet penas in virtutibus huius typis ipsa fide: spe et caritate: quibus volet in domum suam: et cum venerit permanebit: et iam querula vox passeris que hic est: non erit ibi. Ma ipse est querulus passer: de quo in alio psalmo dicit: Sic passer singularis in tecto: de tecto volat ad domum. Ita sic sit in tecto: calcet domum carnalem: habet quedam celestem locum: perpetuam domum. Passer iste finiet querelas suas. Turturi autem dedit et pullos: id est carnem. Inuenit nidum turtur vbi ponat pullos suos. Passer domum: turtur nidum: et nidum vniq; vbi ponat pullos suos. Bomus tanquam ad sempiternum eligit: nidus ad tempus cogit. Corde cogitamus deum tanquam volante passerem ad suam domum: carne autem agimus opera bona. Videtis enim per carnem sanctorum: quanta bona fiant. Per hanc enim operamur quam iussi sumus operari: quibus adiuvamur in hac vita. Frange esurienti panem tuum: et egenum sine tecto induc in domum tuam: si videris nudum vesti: et cetera talia que nobis precepta sunt non operamur: nisi per carnem. Passer ergo ille qui cogitat domum suam: non recedit a turture querente sibi nidum: vbi ponat pullos suos.

Alia lra.
t. Ereni.

Non enim abiicit illos vbi cumque: sed inuenit sibi nidum: vbi eos ponat. Vicini autem fratres quod nostis: quanti videntur propter ecclesiam bona operari. Quia multi etiam pagani pascunt esurientes: vestiunt nudum: suscipiunt hospitem: visitant egrotum: consolantur inclusum. Quia multi bec faciunt: quasi videtur parere turtur: sed non sibi inuenit nidum. Quia multa multi heretici non ea in ecclesia operantur: non in nido pullos ponunt: concubant et coterentur: et non seruabunt: non custodient. In huius enim carnis operatricis persona posita est quedam mulier ab apostolo cum ait: Adam non est seductus: mulier autem seducta est: postea enim Adama concensit mulieri: nam a serpente mulier seducta est. Nec modo potest aliqua mala suasio nisi carnis tue primo desiderium commouere: cui postea si mente consenseris: cecidit et passer. Si autem vincunt desideria carnis: tenent membra ad opera bona: auferunt arma concupiscentie: et incipit turtur habere pullos: Propterea quod ibi ait apostolus: Salua autem erit per filiorum generationem. Mulier vidua: sine filiis si perseuerauerit: nonne beator erit? Nunquid salua non erit: quia non parit filios? Virgo dei nonne melior erit? Nunquid salua non erit: quia filios non habet: aut ad deum non pernet? Salua ergo erit mulier que in typo carnis accipit per filiorum generationem: id est si faciat opera bona. Sed non vbi cumque turtur inueniat nidum sibi: ibi ponat pullos suos. In fide vera: in fide catholica: in societate unitate ecclesie: pariat opera sua. Propterea et de illa cum loqueretur apostolus: ita subiicit: Salua autem erit per filiorum generationem: si permanserit in fide et delectione et sanctificatione cum sobrietate. Permanendo ergo in fide: ipsa fides nidus est pullos tuos. Ma propter infirmitatem pullos turturis tue: dignatus est dominus prebere tibi vni nidum faceres. Inductus est enim feno carnis: ut ad te veniret: in ista fide pone pullos tuos: in isto nido operare opera tua. Qui sunt enim nidi: vel quis est nidus? Sequitur statim. **Altaria tua domine de virtutibus.** Cum dixisset: Turtur inuenit sibi nidum vbi ponat pullos suos: quasi quesisses quem nidum: altaria tu domine virtutum. **Rex meum et deus meus.** Quid est rex meum et deus meum? Qui regis me: quem creasti me. Sed hic nidus est: et hic peregrinatio: et hic spiritus: et hic trituratio: et hic pressura: quia hic torcular. Quid est autem quod desiderat? Quid concupiscit? Quo it? Quo tendit desiderium nostrum? Quo nos rapit? Hic positus illa medi-

Alia lra no. 13.

E

tatur: positus inter tēptationes: positus inf
pssuras: positus in torcularib⁹: suspirās i su-
pna pmissa: quasi quid ibi actur⁹: iā pme-
ditat gaudia futura. **Beati:** inquit: q̄
habitāt i domo tua: **Un̄ beati:** Quid
habituri: Quid acturi: Omnes qui beati
dicuntur in terra: habēt aliquid: z agūt ali-
quid. **Beat⁹** ē hō ille: q̄ tot pdijs: tanta fa-
milia: tāto auro z argēto habēdo: beatus
dicif. **Beat⁹** est: ad illos honores puenit:
ad p̄cōsulatū: ad p̄fecturā agēdā. **Beat⁹**
ergo dī: aut h̄sido: aut agēdo: **Un̄** aut ibi
biti: Quid habituri: Quid acturi: Quid
habituri iā sup̄ dixi: beati q̄ habitāt i domo
tua. **Bomū** tuā si habuerit paup̄ es: domū
dei si habuerit diues es. **In** domo tua timeb
latrōes: domui dei mur⁹ ipse de⁹ ē. **Hī** q̄
qui habitāt in domo tua. **Possidēt** hie-
salē celestēz sine angustia: sine p̄ssura: sine
diuersitate z diuisione limitū: oēs h̄nt eam:
z singuli h̄nt totā. **Magne** ille diuitie: nō
angustat frater frēm: nulla ibi indigētia ē.
Quid ergo ibi acturi: **Sim** enī actionum
humanaz mater: necessitas. **Iā** frēs breui-
ter dixi: currite aīo p̄ quasilibet actiōes: vi-
dete si eas parit nisi necessitas. **Ipe** mēora-
biles artes que magne vident: in subueni-
endo patrocina lingue: z adiutoria medi-
cine: ipe sunt enī in hoc seculo excellentes
actiōes. **Tolle** litigatores: quib⁹ opitulaf
aduocat⁹: **Tolle** vulnera z morbos: qd̄ cu-
rat medic⁹: **Et** oēs iste actiōes n̄re ad q̄ti-
dianā vitā: q̄ exigunt z fiūt ex necessitate
veniūt. **Arare:** semiare: nouellare: nauiga-
re: talia oīa opa q̄ parit nisi necessitas z in-
digētia: **Tolle** famē: sitim: nuditatem: cui
op⁹ sunt ista oīa: **Hec** sūt q̄ nobis iubent
bona opa: nam ista q̄ comēorauit honesta
sunt: sed oīm hoīm exceptis opibus pess-
imis loquor: detestabilib⁹ opib⁹: flagitijs z
facinorib⁹: homicidijs z effractorijs: adul-
terijs: illa nec reputo inter actiōes huma-
nas. **Hec** honesta loquor: nō parit nisi ne-
cessitas: necitas fragilitatis carnalis. **Hec**
etiā q̄ dixi iuberi nobis: frāge esuriētī panē
tuū. **Cui** frāgis vbi nemo esurit: **Egenū** si-
ne tecto induc in domū tuā. **Quē** hospite
suscipis: vbi oēs in patria suaviuūt: **Quē**
visitas egrotum: vbi p̄petua sanitate gau-
dēt: **Quē** p̄cordas litigiosū: vbi pax semp-
iterna est: **Quē** sepelis mortuū: vbi semp-
er viuif: **Nihil** q̄ boz actur⁹ eris: exopi-
bus honestis illi: oīm hoīm nihil actur⁹ es
ex istis bonis opib⁹: quia isti pulli turturis

iā volabūt de nido. **Quid** q̄: **Iam** dixisti
qd̄ habituri sum⁹: q̄ habitant in domo tua
beati sūt. **Sic** etiā qd̄ acturi sunt: qz nō ibi
video aliqs necessitates q̄ me impellāt ad
agendū. **Ecce** mō qd̄ loquor z disputo: ne-
cessitas parit. **Nū**qd̄ enī ibi talis disputa-
tio erit: q̄ quasi doceat ignaros: q̄ quasi cō-
moroet obliuiosos: **Aut** vō i illa patria
euāgelū recitabit: vbi ipm̄ dei verbū con-
templabitur: **Ergo** qz dixit iste desiderans
z suspirās ex voce n̄ra: quid habituri sum⁹
in illa patria: cui suspirat z ait: beati q̄ ha-
bitāt in domo tua: dicat z qd̄ acturi sum⁹.
In secula seclorū laudabūt te. **Hoc**
erit totū negociū nostrū: sine defectu alle-
luia. **Non** vobis frēs videat quasi fastidi-
um ibi futurū: qz si mō h̄ diu dicatis: non
duratis: ab illo gaudio necitas vos auer-
tit. **Et** qz nō tū delectat qd̄ nō videt: si tā-
ta alacritate in ipsa p̄ssura z fragilitate car-
nis laudam⁹ qd̄ credim⁹: quō laudabim⁹
qd̄ videbim⁹: **Cū** assūpta fuerit mors i vi-
ctoria: cū mortale h̄ induerit immortalitē:
z corruptibile hoc induerit icorruptionē:
nemo dicet: diu steti: nemo dicet: diu ieu-
nauit: diu vigilauit: stabilitas enim magna
ibi: z ipsa immortalitas: iā corpis nostri su-
spēdit in cōtemplatione dei. **Et** si mō v̄bū
hoc qd̄ vobis erogam⁹ tam diu fragilitatē
carnis vestre stantē tenet: quid nobis faci-
et illō gaudiuz: **Quō** nos mutabit: **Siles**
enī ei erim⁹ qm̄ videbim⁹ eū sicuti est. **Iaz**
siles illi qm̄ deficiemus: **Quo** auertemur:
Securi ergo sum⁹ frēs: nō nos satiabit nisi
laus dei. **Si** deficies ab amore: deficies a
laude: si aut̄ amor sempitern⁹ erit: quia illa
insatiabilis pulchritudo erit: noli timere:
ne nō possis semp laudare: quē semp pote-
ris amare. **Ergo** beati q̄ habitāt in domo
tua i secla seclorū laudabūt te. **Huic** vite
suspirem⁹. **Sz** quō illō veniem⁹: **Bea-**
tus vir cui⁹ est susceptio eius abs-
te d̄ne: **Intellexit** vbi esset: qz p̄ fragilita-
tem carnis sue ad illā beatitudinē volare
nō posset. **Circūspexit** pōdera sua: qz dici-
tur alio loco: **Corp⁹** qd̄ corrupit agguat
animā: z deprimat rēna i habitatio sensuz
multa cogitantē. **Spirit⁹** sursum vocat: pon-
dus carnis deorsum reuocat. **Inter** duos
conatus suspēsiōis z pōderis colluctatio
quedā est: z ipsa colluctatio ad p̄ssurā p̄-
inet torcularis. **Audi** ipam luctā torculari
ab **Ap̄lo** exp̄ssam: qz z ipe ibi p̄terebatur:
ibi p̄mebatur. **Cōdelector** inquit legi dei

Alia tra.
t auxilii abs

scdm interiorē hoiez: video autē aliā legē in
 mēbris meis repugnātē legi mētis mee: et
 captiuū me ducentem in lege peccati que
 est i mēbris meis. Magna lucta et euadē-
 di magna desperatio nisi subueniat de cō-
 sequēti: Infelix ego homo q̄s me liberabit
 de corpe mortis hui⁹? Gratia dei p̄ Iesum
 christū dñm nostrū. Ergo et hic in isto psal-
 mo vidit illa gaudia: cogitauit aīo: beati
 qui habitāt in domo tua dñe i secula secu-
 lorū laudabūt te. Sed quis illuc ascēdet?
 Quid faciā d̄ carnis pondere? Beati qui
 habitāt in domo tua: i secula seculorū lau-
 dabunt te. Cōdelector enī legi dei scdm in-
 teriorē hoīem. Sed quid faciā? Quō vo-
 labo? Quō pueniā? Video enī aliā legem
 in mēbris meis repugnantem legi mentis
 mee. Dixit se infelicē: et dixit: quis me libe-
 rabit de corpe mortis hui⁹? vt inhabitē in
 domo dñi: et in secula seculorū laudē eum?
 Quis me liberabit? Gratia dei p̄ Iesum
 christū dñm nostrū. Sicut ergo in verbis
 Apli illi difficultati: et quasi inextricabili
 luctu sbueit qd̄ sbiecit: gr̄a dei p̄ Iesū chri-
 stū dñm nostrū: sic et hic cū suspiraret flā-
 manti desiderio i domū dei: et in illas lau-
 des dei: cōsiderata grauedine corpis sui:
 et mole carnis sue: et desperatione quadaz
 suborta: rursus i spe euigilauit et ait: Be-
 atus vir cui⁹ est susceptio eius abs te dñe.
 Quid ergo p̄stat de⁹ in hac gratia ei quez
 suscipit p̄ducēdū? Sequit̄: et dicit. **Ascē-
 sus in corde eius.** Facit illi grad⁹ q̄b⁹
 ascendat. Ubi illi facit gradus? In corde.
 Quāto ergo plus amaueris: tāto pl⁹ ascē-
 des. Ascensus inq̄t in corde ei⁹ **Dispo-
 suit.** Quisq̄s suscipit eū: beat⁹ enī cui⁹ est
 susceptio ei⁹ abs te dñe. Quia p̄ se nō po-
 test: op⁹ est vt gratia tua suscipiat. Et qd̄
 facit gr̄a tua? Disponit ascensus in corde.
 Ubi disponit ascēsus in corde? **In con-
 ualle plorationis.** Ecce habetis tor-
 cular cōuallē plorationis: ipse lachryme pie
 cōtribulatorū: mustū sunt amātū. Ascen-
 sus i corde ei⁹ disposuit. Ubi ergo dispo-
 suit? In cōualle plorationis. Hic enī dispo-
 suit ascēsus in cōualle plorationis. Hic enī
 plorat vbi seminat. Euntes inquit ibāt et
 flebāt mittētes semina sua. Ergo ascēsus i
 corde tuo sint dispositi a deo p̄ gratiā ipi⁹.
 Amādo ascēde: inde cantat canticū gra-
 duuz. Et vbi tibi disposuit hos ascensus?
 In corde: in cōualle plorationis. Dixit vbi
 disposuit: qd̄ disposuit. Quid disposuit?

Alia s̄a.
 Ascēsiōes.
 i suo.

Alia s̄a.
 i in valle la-
 chrymarū.

Ascensus. Ubi: Intus in corde. In qua
 regiōe: et quasi habitatiōis loco: In con-
 ualle plorationis. Et q̄ ascēdat: **In locus
 que⁹ disposuit.** Quid est hoc fratres: in
 locū que⁹ disposuit? Quē locū diceret que⁹
 disposuit: si dici posset: dictū tibi est: ascē-
 sus disposuit in corde: in cōualle ploratio-
 nis. Queris quo: quid tibi dicitur est? Qd̄
 oculus nō vidit: nec auris audiuit: nec in
 cor hoīs ascēdit. Collis est: mons est: ter-
 ra ē: pratum est: p̄pe oīa ista dicitur est lo-
 cus ille: nō qd̄ sit p̄ pprietatē: sed p̄ simili-
 tudinē. Videmus enī nūc p̄ speculū in enī-
 gmate qd̄ sit ille locus: tūc videbim⁹ facie
 ad faciem: Quis explicet? Noli ergo que-
 rere: qd̄ disposuit in loco quem disposuit:
 ipse nouit quo: ipse nouit qui disposuit q̄
 te ducat: cui⁹ ascensus in corde disposuit.
 Quia times ascendere: ne erret qui te du-
 cit: Ecce in cōualle plorationis disposuit
 ascensus in locū que⁹ disposuit. Ploram⁹
 mō. Unde: Ubi dispositi sunt nostri ascē-
 sus. Unde ploramus: nisi inde vnde se mi-
 serū exclamabat Apl̄s: qz videbat aliā le-
 gē in mēbris suis repugnātē legi mentis
 sue: Et vñ hoc nobis? Ex pena peccati. Et
 putabamus nos facile iustos esse posse q̄i
 virib⁹ nostris anteq̄ acciperem⁹ manda-
 tū. Aduemēte autē mādato peccatū reui-
 xit: ego autē mortuus sum: hoc ait Apl̄us.
 Bata est enī lex hominib⁹: nō que salua-
 ret eos iam: sed p̄ quā cognoscerēt in qua
 egritudine iacebāt. Audi verba Apli. Si
 enī data eēt lex q̄ posset viuificare: vere ex
 lege esset iusticia. Sed conclusit scriptura
 omnia sub peccato: vt p̄missio ex fide Ie-
 su christi darēt credentib⁹: veniret gratia
 post legē: inueniret hoiez nō solū iacentē:
 sed etiā p̄fitentē et dicentē: Miser ego ho-
 mo quis me liberabit: de corpe mortis hui⁹?
 Ut oportune veniret medicus ad cōuallē
 plorationis et diceret: certe cognouisti: q̄a
 cecidisti: audi me vt surgas: qui me cōtem-
 psisti vt caderes. Bata ē ergo lex vt egruz
 de morbo cōuinceret: qui sibi san⁹ videba-
 tur: vt peccata demonstrarent: nō vt aufer-
 rent. Bemonstrato peccato p̄ datā legē au-
 ctum est peccatū: quia peccatū est et cōtra
 legem. Occasione inquit accepta pecca-
 tū p̄ mādātū opatū est in me omnē concu-
 piscētiā. Quid est occasione accepta
 p̄ mādātū? Acceptū mādātū quasi vi-
 ribus suis conati sunt facere hoies: victi
 cōcupiscētiā: etiam ipsius mādati trāsgres-

Alia s̄a.
 i loco.
 i posuit.

sione rei facti sunt. Sed qd ait Aplos: Ubi
 aut abundavit peccatum: supabundavit
 gratia: id est auctus est morbus: comenda-
 ta est medicina: Propterea fratres quos
 ille porticus salomouis: nunquid curabat
 egrotos ubi erat piscina in medio eorum:
 Et iacebat inquit egroti in quinque porticibus:
 in euangelio lectum habemus. Quinque ille por-
 ticus: lex est in quinque libris moysi. Ad h
 pducebant egroti de domibus suis: ut iace-
 rent in porticibus. Ergo lex pducebat egros:
 non sanabat. Sed benedictione domini turba-
 bat aqua: tanquam angelo descendente visa
 aqua turbata: qui poterat vnus descende-
 bat et sanabatur. Aqua illa cincta quinque
 porticibus: populus iudeorum erat lege conclu-
 sus. Hunc perturbauit dominus presentia sua:
 ut occideret. Nisi enim descensu suo domi-
 nus perturbaret populum iudeorum: nunquam cruci-
 figeret. Itaque perturbata aqua: passionem do-
 mini significabat: que facta est perturbata gen-
 te iudeorum. In hanc passionem credit languis
 tanquam in aquam turbatam descendens et sa-
 natus. Qui non sanabatur lege: id est porticibus:
 sanat gratia per passionis fidem domini nostri Iesu
 christi. Vnus: quia vnitas. Ergo et hic quod
 ait: Ascensus in corde eius: disposuit in
 conualle plorationis: in loco quem disposuit
 Jam in illo loco gaudebimus. Quare autem
 in conualle plorationis: Et ex qua conualle
 plorationis: ad illum locum gaudij veniemus?
 Nam et benedictionem: inquit: dabit
 qui legem dedit: Affixit nos lege: pressit
 nos lege: ostendit nos torcular: vidimus
 pressuram: carnis nostre tribulationem cognouim:
 in gemitu reuelate peccato: aduersus
 mentem nostram clamauimus: miser ego homo:
 sub lege genuimus. Quid restat: nisi ut
 benedictionem det qui legem dedit: Adueniat
 gratia post legem: ipsa est benedictio. Et quod
 nobis pressit ista gratia et benedictio: Ambu-
 labunt a virtutibus in virtute: Hic
 enim per gratiam multe virtutes dantur. Alij qui-
 dem dantur per spiritum sermo sapientie: alij ser-
 mo scientie secundum eundem spiritum: alij fides:
 alij donatio sanctorum: alij genera linguarum:
 alij interpretatio sermonum: alij prophetatio.
 Multe: virtutes sed necessarie sunt: et ab his
 virtutibus vnus in virtute. Quam virtutem:
 Christum dei virtutem et dei sapientiam. Ipse
 dat diuersas virtutes in loco hoc: qui pro
 omnibus virtutibus necessarijs in conualle
 plorationis et utilitatibus dabit vnam virtutem
 seipsum. Nam et virtutes agende vite nostre

quattuor describuntur a multis: et in scriptu-
 ra inueniuntur. Prudentia dicitur qua dino-
 scimus inter bonum et malum. Iusticia dicitur
 qua sua cuique tribuimus: nemi quicquam deben-
 tes: sed omnes diligentes. Temperantia dicitur
 qua libidines refrenamus. Fortitudo dicitur
 qua omnia molesta toleramus. Iste virtu-
 tes nunc in conualle plorationis per gratiam dei do-
 nantur nobis: ab his virtutibus vnus in illam
 virtutem. Et que erit illa virtus: nisi solius con-
 templationis dei: Necessaria ibi non erit ista
 prudentia: ubi nulla mala occurrunt sunt que
 videmus. Sed quid putamus fratres? Non
 ista iusticia ubi nulla erit cuiusque indigen-
 tia cui libuenire debeamus. Non ista tempe-
 rantia: ubi nulla erit libido refrenanda: Non
 ista fortitudo: ubi nulla erunt mala toleran-
 da. Ergo ab his virtutibus huius actionis ibi-
 mus in virtutem illius contemplationis: qua
 contempler deum: sicut scriptum est: Mane
 astabo tibi et contemplanor. Et audi quod ab
 huius actionis virtutibus: in illam contempla-
 tionem ibimus. Sequitur ibi. Ibi sunt a virtutibus
 in virtute. Quam virtutem: Contemplationem. Quid
 est contemplatio: Apparebit deus deo-
 rum in syon. Deus deorum christus christia-
 norum: Ego dixi deus estis: et filij altissimi om-
 nes. Bedit enim eis potestatem filios dei fi-
 eri: ille in quem credimus: pulcher sponsus:
 qui hic propter deformitatem nostram de-
 formis apparuit. Quia vidimus eum inquit: et
 non habebat speciem neque decorem. Finita om-
 ni necessitate mortalitatis: sicuti est deus apud
 deum. verbum apud patrem: per quod facta sunt
 omnia: apparebit mundis corde. Beati enim
 mundi corde: quoniam ipsi deum videbunt. Appa-
 rebit deus deorum in syon. Et rursus iste a co-
 gitatione illorum gaudiorum: redit ad suspiria
 sua. Videt quid fuerit spes: et ubi adhuc
 sit re. Apparebit tunc deus deorum in syon.
 Hoc est: unde gaudebimus: ipsum in se-
 cula seculorum laudabimus. Sed adhuc mo-
 do tempus est orandi: tempus est deprecandi: et
 si aliquantum gaudendi: sed adhuc in spe. In
 peregrinatione sumus: in conualle ploratio-
 nis sumus. Ad huius ergo loci gemitum redi-
 ens dicit. Domine deus virtutum ex-
 audi precem meam: auribus pauperum de-
 us Jacob. Quia et ipsum Jacob fecisti: et
 de Jacob israel. Apparuit enim illi deus: et di-
 ctus est israel videns deum. Audi ergo me de-
 us Jacob: et fac me israel. Quando fiam is-
 rael: Tu apparebit deus deorum in syon.

Alia lra.
 et Etenim.
 et legislator.

Alia lra.
 et ibi de
 virtute.

Alia lra.
 et videtur.

Alia lra.
 et orationem.

Protector noster aspice deus: Sub
 umbra alar tuar sperabunt. Ideo pector
 noster aspice deus. Et respice in faci
 em christi tui. Quia enim non respexit in fa
 ciem christi sui deus: Quid est respicere i
 facie christi tui: Per facies innotescimus.
 Quid est respicere i facie christi tui: Fac in
 notescere omnibus christum tuum. Respice in
 facie christi tui: notus sit omnibus christus tu
 us: ut possim ire a virtutibus in virtute: et
 possit superabundare gratia: quia abundavit
 peccatum. Quia melior est dies vna
 i atrijs tuis: super milia. Atria illa sunt
 in qua suspirabat in qua deficiebat. Desiderat
 et deficit anima mea in atria domini. Melior ibi
 est dies vna super milia dierum. Milia dierum
 desiderant homines: et multum hic volunt vivere
 Contentantur milia dierum: desiderant unum diem
 qui non habet ortum et occasum: Unum diem: di
 em sempiternum: cui non cedit hesternus: quem
 non veget crastinus. Ipse vna dies desideret
 tur a nobis. Quid nobis est cum milibus die
 rum: Imus a milibus dierum ad unum diem.
 Ad unum diem festinemus: sicut imus a virtu
 tibus in virtute. Elegi abiici in do
 mo domini: magis quam habitare in ta
 bernaculis peccatorum. Inuenit enim
 iste conuallē plorationis: inuenit iste humi
 litatē unde ascendat. Scit quod si se extolle
 re voluerit cadet: si se humiliauerit eriget:
 eligit abiici ut subleuet. Quia multi propter ta
 bernaculum hoc torcularis domini: id est propter
 ecclesiam catholicam volentes subleuari: et
 amantes honores suos: nolunt cognoscere
 veritatē: si esset illis in corde versus iste: Ele
 gi abiici in domo domini magis quam habitare
 in tabernaculis peccatorum: nonne abiiceret
 honores: et curreret ad conuallē plorationis:
 et hinc inueniret: ascensus in corde: et hinc
 irent a virtutibus in virtute: ponentes spem
 suam in christo: non in nescio quo homine: Bo
 na vox: gaudēda vox: eligēda vox: Elegi
 abiici in domo domini: magis quam habitare in ta
 bernaculis peccatorum. Ipse elegit abiici in
 domo domini: sed ille qui inuitauit ad conui
 uium eligentē inferiorē locum: vocat ad superiorē
 et dicit illi: Ascende: Ipse tamen non elegit nisi
 esse in domo domini: in quocumque loco: non tamen
 extra limen. Quare elegit abiectus esse i do
 mo domini: magis quam habitare in tabernaculis
 peccatorum. Quia misericordiam et vita
 tem diligit deus: Deus misericordiam
 diligit: qua mihi in primo sibi uenit: Verita
 tem diligit: ut credenti det quod promissum. Au

di misericordia et veritate in Aplo Paul
 lo: prius Saulo persecutore: idigebat miseri
 cordia: et dixit i se facta. Qui prius fui blas
 phemus: et persecutor et iniuriosus: sed mi
 sericordiam consecutus sum: ut in me osten
 deret christus Iesus omnem longanimitatē:
 in eos qui credituri sunt illi in vita eternā:
 ut cum indulgentia tantorum scelex accipet Paul
 us: nemo desperare posset sibi donari quocumque
 peccata. Ecce habes misericordiam: Noluit tunc deus
 exercere veritatē: ut puniret peccantē. Etenim si
 puniret peccator: nonne veritas esset: Aut au
 deret dicere: nonne deo puniri: qui non posset
 dicere non peccauit: Et si diceret: non peccauit: cui
 diceret: Quē falleret: Ergo primo deus miseri
 cordiam i eum progauit: post misericordiam et veritatē:
 Audi illam iam exigentē veritatē. Primo ergo in
 quit misericordiam consecutus sum: qui prius
 fui blasphemus et persecutor et iniuriosus: sed
 gratia dei sum id quod sum. Postea dicit: cum
 passioni propinquaret: Bonam agonem certa
 ui: cursum consummaui: fidem seruauit: superest mi
 hi corona iusticie. Ille qui tribuit miseri
 cordiam seruat veritatē. Qui seruat veritatē:
 Quā reddet mihi deus in illo die iustus iudex.
 Indulgentiam donauit: coronam reddet. Bonator
 est indulgentie: debitor coronę. Ut debitor:
 Accepit aliquid: Cui debet aliquid deus: Ecce
 videmus: quod tenet eum debitorē Paulus: con
 secutus est misericordiam: exigens veritatē. Red
 det mihi inquit deus in illo die. Quid tibi
 reddet: nisi quod tibi debet: Ut tibi debet: Quid
 ei dedisti: Quis prior dedit illi: et retribuere
 ei: Debitor deus ipse fecit se: non accipiendo
 sed permittendo. Non ei dicit: redde quod accepisti:
 sed redde quod promissisti. Misericordiam mihi
 erogauit inquit: ut faceret me innocentem:
 nam prius fui blasphemus et iniuriosus: sed
 ex illius gratia factus sum innocens. Ille au
 tem qui progauit misericordiam: negare po
 tent debitor. Diligit misericordiam et verita
 tem. Gratiam et gloriam dabit. Quam gratiam:
 nisi de qua ipse dixit: Gratia dei sum id quod
 sum: Quā gloriam nisi de qua ipse dixit: Superest
 mihi corona iusticie: Quia deus inquit: non priuabit
 bonis ambulantes in innocentia. Quare ergo
 homines non vultis tenere innocentiam: nisi ut
 habeat bona: Non vultis tenere innocentiam: ut
 non reddat quod ille assignat: Aurum vult habere
 et perdit innocentiam. Quid lucrat: Quid danificat:
 Habet lucrum auri: passus est danum innocentie.

Alia lra. Quia

Alia lru. Abiectus esse. dei mei.

Alia lra habet deus.

Est aliqd p̄ciosi⁹ inocētia: S; si inocētia retinebo inquit paup̄ ero. Praue ne diuitie ip̄a inocētia: Si arcam plenā auro habueris diues eris: si cor habueris plenum inocentia paup̄ eris: S; hec bona desiderās: mō in egestate: in tribulatiōe: in cōualle plorationis: in p̄ssura: in temptationib⁹ serua inocentia. Erit enī postea etiaz bonū tuū qđ desideras: requies: ermitas: imortalitas: ip̄assibilitas erit postea. Ip̄a sunt bona que seruat de⁹ iustis suis: nā bona que mō desideras p̄ magno: p̄pter que vis esse nocēs: ⁊ nō inocēs: attēde illa que babeāt qui talib⁹ abūdāt. Vides diuitias apud latrones: apud impios: apud sceleratos: apud turpes: apud flagitiosos ⁊ facinorosos vides diuitias: dat illis de⁹ ista p̄pter cōmunionē generis humani: p̄pter abundatē affluētia bonitatis sue: qui etiā solem suū oriri facit sup̄ bonos ⁊ malos: et pluit sup̄ iustos ⁊ iniustos. Lata dat ⁊ malis: ⁊ tibi nihil fuit: Falsum est qđ tibi promisit: Seruat secur⁹ esto. Qui miser⁹ est tui cū esses impi⁹: deserit te cum factus es pius: Qui peccatori donauit mortem filij sui: quid fuit saluato p̄ mortē filij sui: Secur⁹ ergo esto: tene⁹ debitorē: qz credidisti in p̄missorē. **D**ñs non priuabit bonis ambulantes in inocentia. Ergo quid nobis hic restat in torculari: in afflictione: i re dura: in p̄ntia vite piculose: Quid nobis restat: vt illuc pueniam⁹? **D**ne⁹ deus virtutū beat⁹ homo qđ sperat in te.

Alia lra. t eos qui ambulat.

Alia lra nō h3.

Explicit Tractatus de p̄s. LXXXIII
Incipit Tractatus de p̄s. LXXXIII

Deprecati sum⁹ dñm deū nostruz: vt ostēdat nobis misericordiā suā: ⁊ salutare uū det nobis. **V**icū est hoc quidem in p̄phetia cū primuz psalmi isti dicerent: ⁊ scriberent: ceterū qđ attinet ad hoc temp⁹: iam oñdit dñs gentibus misericordiā suā: ⁊ dedit eis salutare suum. Ille quidem ostēdit: sed multi sana ri nolūt: vt videant hoc qđ ostendit. Sed qz ipse sanat oculos cordis ad videndum se: propterea cū dixisset: **D**ñe nobis dñe misericordiā tuā: tanq̄ multis cecis dicturis quō videbim⁹: cū cepit oñdere: adiunxit: **E**t salutare tuū da nobis. **B**ādo enī salutare suū sanat in nobis vñ possum⁹ videre quod ostēdit: nō quō medicus homo ipse curat: vt lucē istā ostēdat eis quos curauerit: ⁊ aliud ē ista lux quā demonstratur⁹

est: aliud aut ip̄e medicus: qui curat oculos quib⁹ ostēdat lucē: que lux nō est ipse medicus. **N**ō ergo sic dñs deus noster. Ipse est enī medicus qui curat vñ nos videre possum⁹: et ipse est lux quā videre possumus. **T**otū tñ psalmū breuiter quātū possumus: quātū donat dñs p̄ angustia temporis attēti curamus. **T**itulus eius est **I**n finē: filijs chore psalmus. **F**inē nō intelligimus: nisi quē dicit **A**p̄l̄s: **F**inis enim legis christ⁹ ad iusticiaz oī credenti. **E**rgo cū primo i titulo psalmi posuit: in finem: direxit cor nostrū in christū. **I**n illuz si attendamus: nō errabimus: qz ip̄e ē veritas quo festinamus: ⁊ ipse est via p̄ quam curramus. **Q**uid est filijs chore: **I**nterpretatur chore: ex verbo hebreo in latinū: caluum. **E**rgo filijs chore filijs calui. **Q**uis est iste caluus: **N**ō vt irrideam⁹ illū: sed vt plorem⁹ ante illū. **N**am ⁊ irriserūt illū quidam ⁊ a demonib⁹ vastati sunt: quō in regnoz libro caluū **H**eliseū irriserūt pueri: dicebātq; post illū: calue calue: p̄cesserūt vñ de silua ⁊ comederūt pueros male ridentes ⁊ plangēdos a parētibus suis. **S**i significauit hoc factū p̄phetia quadā: futurū dñm nostrū **I**esum christū. **I**lle enim a iudeis iridentib⁹ velut calū irrisus est: qđ in caluarie loco crucifixus est. **N**os aut si in illū crediderimus filij ipsi⁹ sumus. **N**obis ergo cantat psalmus iste: vbi inscribit filijs chore: sum⁹ enī filij sponsi. **I**lle quip̄ x̄ sponsus dans arras sponse sue: sanguinē suū ⁊ spiritū sc̄m: quo locupletauit nos interim in ista peregrinatione. **A**dbuc autē seruat nobis occitas diuitias suas. **U**n enī tale pignus dedit: **Q**uid est qđ seruat: **I**taq; cantat ei p̄pheta in futurū ⁊ vtatur verbis quasi iā p̄teriti temporis: tanq̄ facta dicit: que futura erāt: qz apud deum: ⁊ quod futurū est iam factū est. **I**bi ergo p̄pheta videbat futura nobis: iam vero facta in illi⁹ p̄uidētia ⁊ p̄destinatione certissima: quō dic: ⁊ i illo psalmo vbi oēs christū agnoscūt. **S**ic enī recitat⁹ ē psalm⁹ tāq̄ euāgelii⁹ legat⁹. **F**oderūt manus meas ⁊ pedes: dinumerauerūt oīa ossa mea: ip̄i vero cōsiderauerūt ⁊ inspexerūt me: diuiserūt sibi vestimēta mea: ⁊ sup̄ vestē meaz miserūt sortē. **Q**uis nō legēte lectore psalmū: agnoscat euāgelii⁹: **E**t tñ cū dicret in psalmo: nō dictū est: fossuri sunt manus meas ⁊ pedes: sed foderūt manus meas ⁊ pedes: nec dictū est dinumeraturi sūt ossa